

CYNGOR SIR YNYS MÔN / ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL	
PWYLLGOR:	Pwyllgor Safonau
DYDDIAD:	22 Ionawr 2026
TEITL YR ADRODDIAD:	Penderfyniadau Panel Dyfarnu Cymru
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Cyflwyno gwybodaeth am y materion a ystyriwyd gan Banel Dyfarnu Cymru ac a gyhoeddwyd rhwng 1 Mehefin 2025 a Rhagfyr 2025
ADRODDIAD GAN:	Lisa Lord Rheolwr Gwasanaethau Cyfreithiol a Dirprwy Swyddog Monitro (Locwm) lisalord@ynysmon.llyw.cymru
SWYDDOG CYSWLLT:	Lynn Ball Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro lbxcs@ynysmon.llyw.cymru

1. CYFLWYNIAD

Sefydlwyd Panel Dyfarnu Cymru (PDC) gan Ddeddf Llywodraeth Leol 2000. Mae iddo ddwy swyddogaeth statudol:

1. Ffurio tribiwnlysoedd achos, neu dribiwnlysoedd achos interim, i ystyried adroddiadau gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC) yn dilyn ymchwiliadau gan OGCC i honiadau bod aelod wedi methu â chydymffurfio â chod ymddygiad eu hawdurdod; ac
2. Ystyried apeliadau gan aelodau yn erbyn penderfyniadau pwyllgor safonau eu hawdurdod eu hunain eu bod wedi torri'r cod ymddygiad (yn ogystal â phenderfynu a roddir caniatâd i apelio yn y lle cyntaf).

Mae'r adroddiad hwn yn cynnwys penderfyniadau a gyhoeddwyd gan PDC yn ystod y cyfnod rhwng 1 Mehefin 2025 a Rhagfyr 2025. Bwriedir iddo fod yn grynodedd ffeithiol o'r materion a benderfynwyd gan PDC. Mae'r achosion a gofnodwyd ar gyfer y cyfnod perthnasol ar gael ar wefan PDC ar hyn o bryd ac mae dolenni ar gyfer yr achosion unigol wedi'u cynnwys isod.

Mae'n bwysig nodi fod yr achosion yn cynnwys gwybodaeth ffeithiol yn bennaf, ond mae unrhyw ddysgu wedi'i nodi lle bo hynny'n addas.

2. CRYNODEB O'R ACHOSION PERTHNASOL

Mae crynodeb o'r achosion perthnasol wedi'i gynnwys yn **ATODIAD 1**.

3. ARGYMHELLIAD

Nodi cynnwys y crynodebau achos.

ATODIAD:

1.	Crynodeb o'r achosion a gyhoeddwyd ar <u>wefan Panel Dyfarnu Cymru (PDC)</u> ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Mehefin 2025 a Rhagfyr 2025.
----	---

ATODIAD 1

Crynodeb o'r Achosion gerbron Panel Dyfarnu Cymru: Mehefin 2025 - Rhagfyr 2025

Manylion yr Achos	Prif Ffeithiau	Prif Ganfyddiadau / Canlyniad	Dysgu
Enw: Y Cynghorydd Ian Perry Rhif cyfeirnod: APW/002/2024-025/AT Awdurdod perthnasol: Cyngor Cymuned Sain Niclas a Thresimwn Natur yr honiad: Torri paragraffau 4(b), 4(c) a 6(1)(a). APW/002/2024-025/AT: Cynghorydd Ian Perry Panel Dyfarnu Cymru	Penderfynwyd nad oedd y Pwyllgor Safonau wedi esbonio yn ei lythyr penderfyniad sut y bu iddo arfarnu tystiolaeth ac nid oedd wedi nodi rhesymau clir i gefnogi ei benderfyniadau ac, fel y cyfryw, rhoddwyd caniatâd i fwrw ymlaen â'r apêl ar seiliau penodol. Canfu'r Pwyllgor Safonau - fod yr Aelod wedi torri paragraffau 4(b) a 4(c) o'r Cod - fod e-bost a anfonwyd ar 5 Gorffennaf 2021 wedi'i fwriadu i godi ofn ar y Clerc - roedd methu â darparu ymatebion neu wybodaeth briodol a'i dôn amddiffynnol yn dangos diffyg tryloywder	Canfuwyd nad oedd paragraffau 4(b), 4(c) a 6(1)(a) o God Ymddygiad y Cyngor wedi cael eu torri. Gwrth-drowyd penderfyniad y Pwyllgor Safonau fod yr Apelydd wedi torri'r paragraffau uchod. Canfu'r Tribiwnlys bod geiriad yr e-bost ar 5 Gorffennaf 2025 yn gyson â sgwrs barhaus rhwng yr Apelydd a'r cyn Clerc Locwm, oedd yn adrodd hanes profiad anodd o'r gorffennol yn ymwneud â chyn glerc, a mater mewn perthynas â'r cyn Swyddog Monitro. Nid oedd yn gyson â'r syniad ei fod yn rybudd neu'n awgrym o fygythiad yn erbyn Clerc profiadol oedd yn cael ei gwerthfawrogi,	Er mwyn osgoi amheuaeth, cadarnhaodd y Tribiwnlys Apêl nad yw Rheoliad 9(1) o Reoliadau 2001 yn cynnwys pŵer i'r Pwyllgor Safonau osod gofyniad ar aelod i dderbyn hyfforddiant fel rhan o gosb yn dilyn canfyddiad fod y Cod wedi cael ei dorri. Mae'r Rheoliad yn nodi'r pedwar penderfyniad sydd ar gael i'r Pwyllgor Safonau, ac nid yw gorchymyn fod aelod yn mynychu hyfforddiant yn un o'r penderfyniadau sydd ar gael i'r Pwyllgor.

	yn y modd yr oedd yn ymdrin â cheisiadau am wybodaeth gan aelodau, ac roedd hynny gyfystyr â thorri paragraff 6(1)(a) o'r Cod.	nac yn ymgais i fygwth, aflonyddu na bwlio'r Clerc. o dan yr holl amgylchiadau, barn y Tribiwnlys oedd nad oedd yn rhesymol ystyried bod 'tôn amddiffynnol' yr Aelod, neu ei 'ddiffyg tryloywder', fel y nodwyd gan y Pwyllgor Safonau fel rhesymau dros ei benderfyniad, yn dwyn anfri ar swydd neu awdurdod yr Apelydd, yn groes i baragraff 6(1)(a) o'r Cod.	
Enw: Y Cyn Gyngorydd Andrew Edwards Rhif cyfeirnod: APW/004/2024-025/CT Awdurdod perthnasol: Cyngor Sir Benfro Natur yr honiad: Torri paragraff 6(1)(a) o God Ymddygiad y Cyngor	Honnwyd bod yr Aelod wedi recordio nodyn llais hiliol a'i anfon at ei bartner ar y pryd gan ddefnyddio'r ap negeseuon "WhatsApp", ac yn ail, ei fod wedi rhannu gwybodaeth ynglŷn â busnes y Cyngor, ynghyd â sylwadau amharchus am aelodau o'r	Torri paragraff 6(1)(a) o God Ymddygiad y Cyngor. Canfu'r tribiwnlys felly, trwy benderfyniad unfrydol, y dylai'r Ymatebydd gael ei anghymhwyso am 4 blynedd rhag bod, neu ddod, yn aelod o'r Awdurdod Perthnasol neu unrhyw awdurdod perthnasol	Fe wnaeth y tribiwnlys hefyd ystyried budd y cyhoedd trwy gynnal safonau mewn bywyd cyhoeddus a phwrpas cyffredinol y Cod Ymddygiad i gynnal hyder mewn democratiaeth leol. Mae'n rhaid i unrhyw gyfnod o anghymhwyso fod yn angenrheidiol a chymesur.

Penderfyniad y Tribiwnlys: Bod paragraff 6(1)(a) Cod Ymddygiad y Cyngor wedi cael ei dorri. Anghymhwyso am 4 blynedd. APW/004/2024-025/CT: Y Cyn Gyngorydd Andrew Edwards Panel Dyfarnu Cymru	cyhoedd gyda'i bartner ar y pryd ar WhatsApp. Honnwyd y byddai'n rhesymol ystyried bod yr ymddygiad hwn yn dwyn anfri ar swydd yr Ymatebydd fel Aelod, neu ddwyn anfri ar yr Awdurdod Perthnasol, ac roedd felly'n awgrymu fod paragraff 6(1)(a) o'r Cod Ymddygiad ar gyfer Aelodau wedi cael ei dorri.	arall yn unol â'r ystyr yn Neddf Llywodraeth Leol 2000.	Un o bwrpasau anghymhwyso yw caniatáu cyfnod o adlewyrchu er mwyn cydnabod effaith ddifrifol yr ymddygiad a'r effaith ehangach ar y rôl a'r Cyngor y gellid yn rhesymol fod wedi ei ragweld. Ystyriwyd bod anghymhwyso yn deg fel cosb, yn gymesur ac er budd y cyhoedd yn yr achos hwn, er mwyn tanlinellu pwysigrwydd y gyfundrefn safonau yng Nghymru, hyrwyddo diwylliant o gydymffurfio o fewn yr awdurdodau perthnasol a meithrin hyder y cyhoedd mewn democratiaeth leol. Nodwyd bod Erthygl 10 o Siarter Hawliau Dynol Ewrop yn hawl sylfaenol, ond roedd yn hawl y gellid ei hawlio dim ond pan nad oedd yn effeithio ar hawliau sylfaenol pobl eraill, ac yn yr achos hwn roedd yn amlwg yn effeithio ar hawliau sylfaenol pobl eraill, ac roedd
--	--	--	---

			yn effeithio ar fywydau unigolion eraill hefyd gan ei fod yn awgrymu y dylai eu hawl dynol i ryddid a chydreddoldeb gael ei benderfynu gan eu hil. Daeth y Tribiwnlys Achos i'r casgliad nad oedd y negeseuon dan sylw wedi eu gwneud mewn cyd-destun gwleidyddol, a pha un bynnag, gan eu bod mor eithafol ac annymunol, ni fyddai'r warchodaeth a roddir i wleidyddion fynegi barn yn rhydd o dan y Siarter Hawliau Dynol Ewrop yn berthnasol yma.
Enw: Y Cynghorydd Attridge Rhif cyfeirnod: APW/0004/2023-024/CT Awdurdod perthnasol: Cyngor Sir y Fflint a Chyngor Tref Cei Connah Natur yr honiad: Torri paragraffau 4(b), 4(c), 4(d), 5(a), 6(1)(a), 7(a), 11(2)(a) a 14(1)(d)	Roedd y mater wedi'i gyfeirio at PDC gan OGCC. Honnwyd bod yr Aelod wedi torri'r Cod trwy geisio datblygu perthynas gydag unigolyn oedd wedi gofyn am gymorth gyda phroblem yn gysylltiedig â thai ar ran aelod o'r teulu, er nad oedd yr unigolyn dan sylw yn byw yn ei ward. Ar ôl iddo ddweud ei fod yn ceisio helpu, dechreuodd	Penderfyniad y Tribiwnlys: Torri paragraffau 4(b), 4(c), 5(a), 6(1)(a) a 7(a). Nid oedd paragraffau 4(d), 11(2)(a) a 14(1)(d) wedi cael eu torri. Gwahardd am bedwar mis.	Amgylchiadau'n ymwneud yn benodol â ffeithiau. Ystyriodd y Tribiwnlys p'un a ddylai argymhell bod yr Ymatebydd yn ymddiheuro'n benodol i'r unigolyn a'r swyddogion am ei ymddygiad, ond, ar ôl ystyried y Canllawiau ar Sanctsiynau (paragraffau 54 a 55), daeth i'r casgliad y dylai

APW/0004/2023-024/CT: Cynghorydd Attridge Panel Dyfarnu Cymru	anfon negeseuon o natur rywiol at yr unigolyn gan ei fod yn gobeithio cael ei ad-dalu am ei gymorth. Pan na dderbyniodd y cymorth a'r cydweithrediad yr oedd wedi gobeithio ei gael gan Swyddogion Tai, dechreuodd fod yn anghwrtais a bygythiol ac, yn dilyn hynny, dangosodd agwedd debyg tuag at y Swyddog Monitro ar ôl i'r materion ddod i'r amlwg.		argymhellion o'r fath fod wedi cael eu cyfeirio at yr awdurdodau a/neu eu Pwyllgorau Safonau.
Enw: Y Cyn Gynghorydd Jeff Davies Rhif cyfeirnod: APW/007/2023-024/CT Awdurdod perthnasol: Cyngor Tref Cei Newydd Natur yr honiad: Torri paragraff 6(1)(a) APW/007/2023-024/CT: Cyn-Cynghorydd Jeff Davies Panel Dyfarnu Cymru	Honnwyd bod yr Aelod wedi anfon negeseuon o natur rywiol at unigolyn a bod hynny gyfystyr â throsedd aflonyddu, a arweiniodd at yr hyn y gellid ei ystyried yn ymgaïs i flacmelio y derbynnydd, ac yn sgil hynny derbyniodd rybudd amodol gan yr Heddlu. Honnwyd y byddai'n rhesymol ystyried bod yr ymddygiad hwn yn dwyn anfri ar swydd yr Ymatebydd fel Aelod, neu'n dwyn anfri ar Awdurdod Perthnasol, ac roedd felly'n awgrymu fod paragraffau	Nododd y Tribiwnlys Achos fod yr Ymatebydd wedi derbyn fod ei ymddygiad yn ymddygiad troseddol trwy dderbyn rhybudd amodol. Roedd yr Ymatebydd wedi cyfaddef i'r drosedd o aflonyddu ar y dioddefwr ac roedd yn gwybod, neu dylai wybod, fod hynny gyfystyr ag aflonyddu. Roedd yr Ymatebydd wedi anfon nifer o negeseuon at y dioddefwr oedd yn amlwg yn negeseuon digroeso ac o natur rywiol ac anllad.	Daeth y Tribiwnlys Achos i'r casgliad mai'r cwestiwn perthnasol yn yr achos hwn oedd p'un a oedd yr ymddygiad perthnasol wedi digwydd tra'r oedd yr Ymatebydd yn Aelod. Er bod Paragraff 4(a) o'r Cod yn cyfeirio'n benodol at y ffaith na ddylai Aelod aflonyddu ar unrhyw berson, nid oedd y rhan honno o'r Cod yn berthnasol pan oedd yr Aelod yn gweithredu mewn capasiti personol, ac roedd OGCC a thystion wedi cytuno mai dyma

	6(1)(a) o'r Cod Ymddygiad ar gyfer Aelodau wedi cael ei dorri.	Penderfyniad y Tribiwnlys: Torri paragraff 6(1)(a). Anghymhwyso am 12 mis.	oedd yr achos yn yr achos hwn. Er hynny, roedd paragraff 6(1)(a) yn gallu bob yn berthnasol o dan y fath amgylchiadau.
Enw: Y Cyn Gyngorydd Steve Davies Rhif cyfeirnod: APW/006/2023-024/CT Awdurdod perthnasol: Cyngor Sir Ceredigion a Chyngor Tref Aberystwyth Natur yr honiad: Torri paragraffau 4(b), 4(c), 6(1)(a) a 7(a) APW/006/2023-024/CT: Cyn-Cyngorydd Steve Davies Panel Dyfarnu Cymru	Honnwyd bod yr Aelod wedi bod yn gyfrifol am ymddygiad dros nifer o flynyddoedd, oedd yn ymwneud ag unigolion a lleoliadau gwahanol, y gellid ei gategoreiddio yn gyffredinol fel cyswllt digroeso, oedd yn aml yn ddi-baid ac a oedd, mewn rhai achosion, yn aflonyddu. (Mae <i>manyllion llawn am yr 8 digwyddiad a ystyriwyd wedi eu cynnwys yn y Penderfyniad</i>)	Penderfyniad y Tribiwnlys: Torri paragraffau 4(b), 4(c), a 6(1)(a). Nid oedd paragraff 7(a) wedi cael ei dorri. Anghymhwyso am 3 blynedd.	Dylai paragraffau 4 (b) ac (c) o'r Cod fod wedi cael eu hystyried <i>sui generis</i> gydag (a) a'u darllen yn yr un cyd-destun; roeddent yn ymwneud ag ymddygiad unigolyn wrth gyflawni ei ddyletswyddau fel cyngorydd . Felly, roedd rhaid iddo fod yn gweithio yn y capasiti hwnnw a/neu'n rhoi'r argraff o hynny pan ddigwyddodd unrhyw achosion honedig o dorri'r Cod Ymddygiad.